

849 1. Beh. af Lovf. ang. n. Best. om Borger- og Almuestolev. i Kjøbst. og p. Landet.

850

den omhyggeligste Drøftelse her i Salen. — Afset fra, at det dog er en ganske eiendommelig Maade, hvorpaa man her vil behandle et Regeringsforslag af den Betskaffenhed som det foreliggende, saa kan jeg, naar jeg saaledes ser paa Lovforslaget i dets store Hovedtræk — thi det er jo dog disse og ikke Enkeltighederne, der foreligge ved 1ste Behandling — og sammenligner disse Hovedtræk med Anskuelser, som vi jo godt kjende fra tidligere Tid, og som ogsaa have skinnet igennem den noget uflare og vidtspændende Debat, vi have ført i disse Dage, ikke andet end finde, at det dog vilde være i højeste Grad mærkeligt, om Folkethinget vilde anvende den Fremgangsmaade, at det negtede et Lovforslag, som det foreliggende Overgang til 2den Behandling. Jeg skal ikke dvæle ved den Skjæbne, som Skolereformen har havt i tidligere Samlinger. Jeg har sidde i Rigsdagen i 6 Sæstioner før denne, og tager jeg ikke meget fejl, saa var det allerede i den første af disse Sæstioner, at et stort Antal Medlemmer med mig søgte at faae denne Reform sat i Bevægelse. Det var os fuldkomment klart, at det var vanskeligt at samle de i flere Henseender meget uensartede Anskuelser hos Folkethingets Medlemmer. Vi ansaa det derfor for den rigtigste Vej, ikke at indbringe et Lovforslag, men at henvisse Sagen til foreløbig Behandling i en Kommission, og vi foreslog derfor en parlamentarisk Kommission. Den Sang vilde man ikke, dette her i Thinget; man indvendte, at det var ikke Maaden at gaa frem paa, og mente, at det maatte være Regeringens Opgave med al den Sagkundskab, der stod til dens Raadighed, at behandle Sagen. Vi forsøgte da en anden Vej. Vi fik en Minister til at gaa med til en Regeringskommission, hvortil han da forlangte Penge bevilgede; men saa vilde man heller ikke have en Regeringskommission, saa sagde man fra andre Sider, at en parlamentarisk Kommission vilde man nok have, men ikke en Regeringskommission. Saa blev der stillet en Forespørgsel fra et Medlem, der ikke hørte til den Side, hvortil jeg nærmest hører, men som i alt Fald i den væsentligste Tid af sin politiske Virksomhed havde hørt til „Venstre“. Han stillede en Forespørgsel til Kultusministeren (Niineftad: For egen Regning!); det erde. Medlem siger for egen Regning, jeg vil haabe, at alle Medlemmer, der fremkomme med Interpellationer eller Forslag, dog væsentlig gjøre det for egen Regning. Da stillede et nu desværre bortgangent Medlem (Poulsen), der saa levende interesserede sig for denne Sag, en Forespørgsel til Ministeren, og det er allerede blevet omtalt, hvorledes dennes

Svar blev modtaget. Ingen afvigende Opfattelse (Modsigelse), i alt Fald, ikke nogen væsentlig afvigende. Saavidt man kunde se, var der den største Glæde over og Tilfredsstillelse ved Ministerens Svar. Nu kommer Ministeren med et Lovforslag, væsentlig udarbejdet paa dette Svar, og hvorledes modtager man det? (Zahle: Der fremkom Indsigelse fra mig!). Det erde Medlem siger, at han medlagde en Indsigelse; jeg tilstaaer imidlertid, at jeg ikke i den Grad sætter Opmærksomheden paa det erde Medlems noget enestaaende og eiendommelige Maade at træde frem paa, at det jo vel er muligt, at jeg har overset hans isolerede Protest. Jeg kan ikke — maasse jeg tager fejl — forstaa Andet, end at Situationen væsentlig er den, at det er fra et Partistandpunkt, at man er uvillig imod denne Lov. Der er fra et Par Medlemmer kaldet Udtryk om, at det er „denne Minister“, der kommer med Lovforslaget, og det synes i det Sele taget ogsaa, at det er af den Grund, man har en saadan Uvillie mod Lovforslaget (Udbrydelse af Ræv). Det erde Medlem siger, at man hverken kan faae kirkelige eller Skolelove frem med ham; med Hensyn til de kirkelige Love have vi jo gjort Forsøg, og jeg synes, at Forsøget dog ikke var saa meget langt fra at lykkes. Med Hensyn til Skoleloven have vi endnu ikke gjort noget Forsøg, men det forekommer mig dog, at det er vor Skyldighed at gjøre et saadant. I Frankrig havde man tidligere ogsaa et Parti, der hed „de Uforsonlige“, og jeg kan meget godt forstaa denne Fraktions Fremgangsmaade i det lovgivende Korps. Der var ikke Tale om at kunne komme til nogen Overenskomst; Partiet bestod kun af et Par enkelte Medlemmer af den store Forsamling, saa at der aldeles ikke kunde være Tale om, at det kunde sætte sin Mening igennem. Derfor kunde man forstaa dets systematiske Opposition, der ikke saa nye overveiede, heller ikke tog Sagerne saa meget positivt. Men jeg tilstaa, at, kan man stille Fordring om en bestemt, en positiv Optræden af et politisk Parti, er det lige overfor et Parti, der er stærkt og kraftig organiseret. Det synes at være en berettiget Fordring, at naar et saadant Parti viser en Opposition af den Betskaffenhed, som der her synes at være Tale om, imod en saa betydningsfuld Lov, som denne, maa Partiet ogsaa vise, hvad det vil, og stille noget Andet op i Stedet for, det er ikke nok, at det lukker Porten for ethvert Forsøg, der fra anden Side gjøres; men den simpleste Maade til at vise, hvad det er, man vil, er den, at lade Sagen gaa til 2den Behandling og tage de enkelte Poster for; lad os saa høre